

Inhoudsopgave Kadernota Wmo 2008-2011

1. Inleiding	
a. Aanleiding van de nota.....	pag. 3
b. Inspraak voor de nota.....	pag. 3
2. Wat betekent de WMO voor de Gemeente Zeist	
a. Wat is de filosofie achter de Wmo ?.....	pag. 5
b. Welke onderwerpen vallen onder de Wmo ?.....	pag. 7
c. Wat kunnen en mogen we verwachten van burgers aan zelfredzaamheid en onderlinge zorg ?.....	pag. 8
d. Wat verstaan we onder Civil Society?.....	pag. 8
e. Hoe zien we de relatie tussen burgers en de gemeente ?.....	pag. 8
f. De lokale Wmo en het middenveld.....	pag. 9
3. Wat voor gemeente zijn we nu ?	
a. Het profiel van de gemeente.....	pag. 11
b. Het beleid van de gemeente	pag. 11
c. De bevolkingsopbouw.....	pag. 12
d. De sociaal-economische opbouw	pag. 13
e. Aandachtspunten binnen de Wmo.....	pag. 13
4. Wat voor gemeente willen we zijn voor wat betreft :	
a. Preventieve jeugdzorg en opvoedingsondersteuning.....	pag. 15
b. Buurthuiswerk, wijkgericht werken	pag. 16
c. Vrijwilligers en mantelzorgbeleid.....	pag. 17
d. Maatschappelijke Opvang, OGGZ en verslavingsbeleid.....	pag. 19
e. Bevorderen deelname aan de samenleving van mensen met een beperking.....	pag. 22
f. Individuele Wmo voorzieningen.....	pag. 23
g. Informatie, advies en het Wmo loket.....	pag. 24
5. Hoe maken we een succes van de Wmo ?.....	pag. 27
6. Financiële middelen voor de Wmo	pag. 29
7. Overzicht beleidsvoornemens Wmo 2008-2011.....	pag. 31

BIJLAGEN

Bijlage 1. Overzicht onderdelen welzijnswet.....	pag. 35
Bijlage 2 : Kaderstelling raad september 2005.....	pag. 37
Bijlage 3 : Literatuurlijst.....	pag. 39
Bijlage 4 : Afkortingenlijst.....	pag. 41
Bijlage 5 : Begrippenlijst.....	pag. 43
Bijlage 6 : Takenpakket Triade.....	pag. 45

HOOFDSTUK 1

INLEIDING

1a. Aanleiding voor de kadernota Wmo

1 Januari 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning ingevoerd. De gemeente Zeist heeft als voorbereidingstraject voor de invoering het nodige beleid vastgesteld o.a. :

- de kaderstelling voor de Wmo;
- een regionaal plan van aanpak;
- een communicatieplan;
- een beleidsaanzet WMO 2007.

In 2007 moet iedere gemeente in Nederland een vierjarige beleidsnota Wmo ontwikkelen voor de periode 2008-2011. Ter voorbereiding hiervan zijn er in de gemeente Zeist 4 werkconferenties gehouden rond de thema's:

- preventieve jeugdzorg en opvoedingsondersteuning;
- buurthuiswerk, vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning;
- maatschappelijke opvang, Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg en Verslavingsbeleid;
- individuele Wmo voorzieningen.

In de kadernota Wmo wordt uiteengezet hoe het Wmo beleid verder kan worden ontwikkeld. Uitgangspunt vormen de 9 prestatievelden van de Wmo welke door het rijk zijn geformuleerd. Deze beleidsvelden vindt u in hoofdstuk 4 terug.

In deze nota worden globale richtingen aangegeven : pas in een later stadium wordt e.e.a. concreet uitgewerkt. Dit gebeurt in deelnota's (b.v. in de nog te realiseren deelnota mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerkbeleid) en in verdere beleidsrealisatie. Dit betekent dat eventuele kredieten die hiervoor nodig zijn pas in een later stadium aan de gemeenteraad van Zeist worden gevraagd.

Waar mogelijk worden in deze kadernota Wmo beleidsterreinen aan elkaar gekoppeld. Hierdoor wordt invulling gegeven aan de in het coalitieprogramma opgenomen oproep tot synergie tussen de beleidsterreinen.

In deze kadernota wordt uitgegaan van de kaderstelling zoals deze door de gemeenteraad van Zeist in september 2005 is vastgesteld. Een overzicht van deze kaderstelling vindt u in de bijlagen.

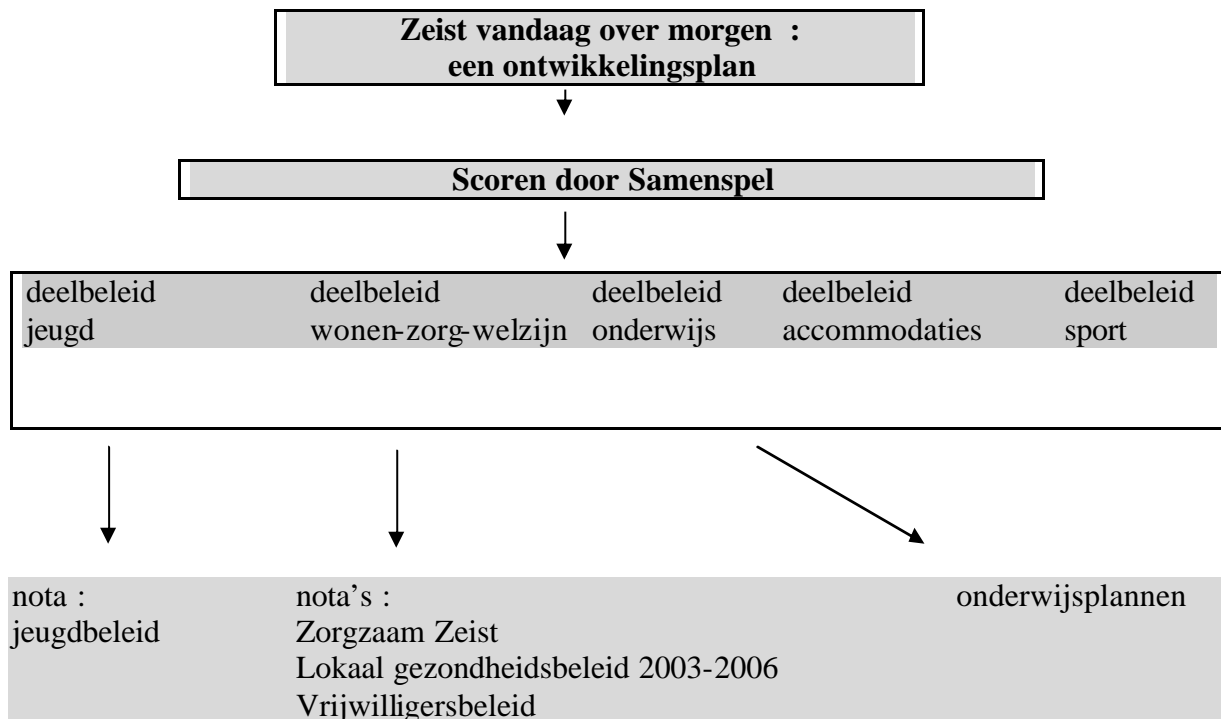
In de "Beleidsaanzet Wmo 2007" van de gemeente Zeist kunt u een overzicht vinden wat er per prestatieveld van de Wmo in Zeist reeds aanwezig is qua voorzieningen en ontwikkeld beleid.

1b. Inspraak voor de beleidsnota Wmo

De kadernota Wmo is op een interactieve wijze tot stand gekomen. Allereerst zijn er zoals hierboven is vermeld 4 werkconferenties gerealiseerd. Deze werkconferenties zijn gehouden op diverse locaties binnen de gemeente Zeist. In z'n totaliteit hebben 160 deelnemers enthousiast meegedaan aan deze werkconferenties. De werkconferenties hebben diverse aanknopingspunten opgeleverd. Van de andere kant moet

worden geconstateerd dat de uitkomsten vaak vrij algemeen zijn geformuleerd en niet altijd direct ingezet kunnen worden voor de verdere vormgeving van het Wmo beleid. Verder is er een Wmo enquête geformuleerd welke aan het Burgerpanel van Zeist is voorgelegd . Hier hebben ongeveer 400 respondenten aan deelgenomen. Tenslotte heeft de kadernota Wmo ook de gebruikelijke inspraakprocedure gevolgd. Hierbij is eveneens advies gevraagd aan het Zorg Consumenten Overleg van de gemeente Zeist.

BELEIDSBOOM VÓÓR DE WMO

HOOFDSTUK 2 :WAT BETEKENT DE WMO VOOR DE GEMEENTE ZEIST ?

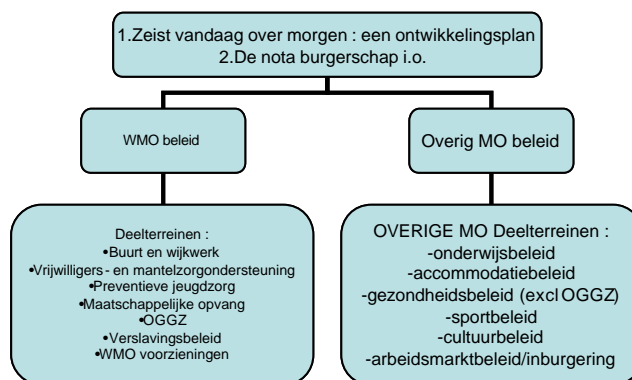
2a.De filosofie achter de Wmo

De Wmo is gelanceerd vanuit de gedachte dat een balans moet worden gezocht tussen een samenleving waar ieder voor zich leeft en de oude vertrouwde verzuilde samenleving waar mensen solidariteit vinden in eigen kring. De verwachtingen bij de Wmo zijn hoog gespannen. Niet vergeten moet echter worden dat met de Wmo een nieuwe experimentele fase wordt ingegaan. Veel zal nog moeten worden ontwikkeld. Dit proces kost tijd en geld.

Centraal in de Wmo staan de begrippen zelfredzaamheid en participatie. Iedere burger, ongeacht beperkingen, moet “mee kunnen doen” in de maatschappij. Meedoen kan op veel verschillende manieren : deelname aan betaald werk, aan onderwijs, door vrijwilligerswerk, door lidmaatschap van verenigingen etc. . (1)

Wat is de rol van de gemeente in de Wmo ? Gemeenten zijn gehouden aan het “compensatiebeginsel”. Hierbij hebben gemeenten de plicht om burgers te compenseren voor hun beperkingen om een eigen huishouden te voeren, om zich te verplaatsen in en rond de woning, om zich te verplaatsen per vervoermiddel om medemensen te ontmoeten en op grond daarvan sociale verbanden aan te gaan.

BELEIDSBOOM NÁ DE WMO

De Wmo regelt dat de gemeente verantwoordelijk is voor het realiseren van bovenstaande doelstelling. Drie vooronderstellingen vormen hiervoor de basis :

(1) Inhoud stuurt de beweging 17-18

➤ *De eigen verantwoordelijkheid van het individu*

De Wmo gaat er vanuit dat de burger zelf verantwoordelijk is voor de inrichting van zijn eigen leven. De gemeente neemt algemene maatregelen om belemmeringen weg te nemen.

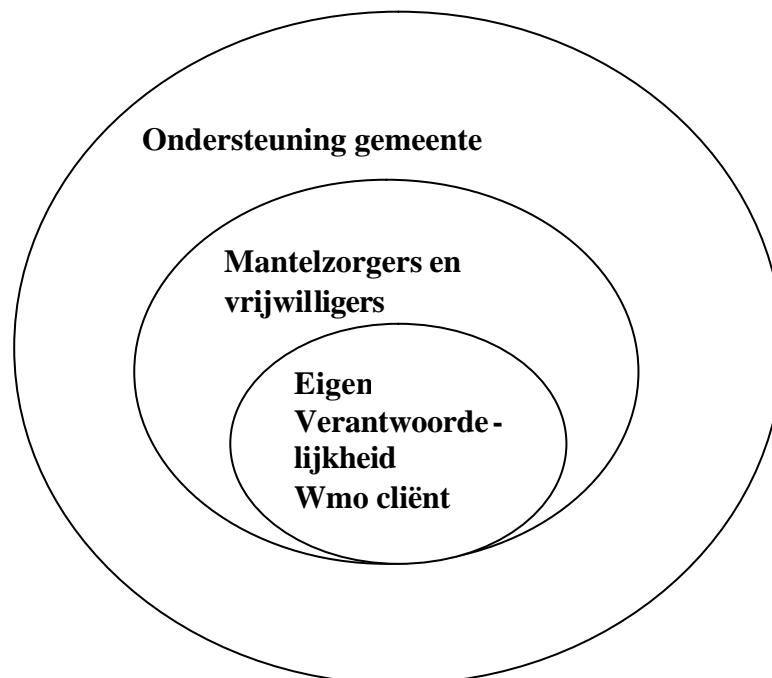
➤ *Wederzijdse ondersteuning in sociale netwerken.*

In de tweede plaats ondersteunen burgers elkaar via allerlei sociale verbanden. De burger heeft dus niet alleen verantwoordelijkheid voor zijn eigen leven, maar ook een verantwoordelijkheid om naar vermogen beschikbaar te zijn voor mensen in de omgeving. De gemeente stimuleert dit en faciliteert het zonedig. Het gaat hierbij om ondersteuning door de mantelzorgers en vrijwilligers : een zeer centrale groep binnen de Wmo. Mantelzorgers kiezen over het algemeen niet voor ondersteuning van een Wmo cliënt. Zij hebben met deze cliënt een bestaande relatie en zijn bijvoorbeeld kind, ouder, partner of buurman van de cliënt. Vrijwilligers kiezen wel nadrukkelijk voor hun vrijwilligerswerk.

➤ *Het vangnet van de gemeente*

Tenslotte biedt de gemeente via individuele voorzieningen een vangnet, voor het geval burgers ondanks eigen kracht en onderlinge steun door mantelzorgers, niet voldoende tot zelfredzaamheid en participatie in staat zijn.

In onderstaand figuur kan de Wmo- filosofie worden samengevat :

2b. Welke onderwerpen vallen onder de Wmo ?

In de Wmo zijn per 1 januari 2007 de volgende onderdelen ondergebracht :

1. de Welzijnswet;
2. de Wet Voorziening Gehandicapten;
3. een aantal subsidieregelingen uit de AWBZ :
 - Subsidieregeling diensten wonen met zorg en begeleiding instellingen voor maatschappelijke opvang
 - Zorgvernieuwingsprojecten GGZ (ZVP regeling)
 - Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg
4. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ);
5. Huishoudelijke verzorging uit de AWBZ.

Naar verwachting gaan na 2008 de volgende subsidieregelingen vanuit de AWBZ over naar de Wmo :

- initiatieven OGGZ (voor signaleren, opsporen, contact leggen, toeleiden en ongevraagde nazorg);
- aanpassing in bestaande Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen clusters (clusters woningen voor gehandicapten, gebouwd volgens een speciaal programma van eisen en met persoonlijke assistentie aan een lichamelijk gehandicapte).

In het regeerakkoord is sprake van overheveling van de regeling Buitengewone Uitgaven (voor chronisch zieken en gehandicapten) naar de Wmo. Vooralsnog is geen exacte overgangsdatum van deze regeling bekend.

In de toekomst zouden door het Rijk nog meer zaken uit de AWBZ kunnen worden overgeheveld naar de gemeenten. Het Regeerakkoord is hier, uitgezonderd de Regeling Buitengewone Uitgaven, terughoudend over.

De Wmo kan zowel krap als breed worden opgevat. Toen de Wmo in de gemeente Zeist werd voorbereid is in eerste instantie uitgegaan van een “smalle interpretatie”. Gekozen werd hiervoor omdat men eerst de nieuwe zaken die vanuit de AWBZ werden overgeheveld op orde wilde hebben. Hierbij kan met name worden gedacht aan huishoudelijke verzorging, subsidieregelingen en de realisering van het WMO loket.

1 Januari 2007 is de Wmo in werking getreden. In 2007 zijn de nieuwe bovenstaande taken uitgevoerd en is de focus op de Wmo vervolgens verbreed. Nadrukkelijk wordt hierbij gekeken naar de 9 prestatievelden van de Wmo en de inbreng van Zeister welzijn- en zorginstellingen. De Wmo kan dus niet alleen worden vereenzelvigd met huishoudelijke verzorging , maar heeft ook zeker welzijnsaspecten in zich.

Inhoudelijk gezien zijn de 9 prestatievelden van de Wmo erg breed. Een overzicht hiervan treft u aan in de bijlagen bij deze nota. Een groot deel van het welzijnsbeleid van de gemeente valt hieronder. Met name het eerste prestatieveld (samenhang in wijken en buurten) raakt de gehele samenleving. De oude Welzijnswet, welke in zijn geheel is overgegaan naar de Wmo , was ook een brede wet (zie bijlagen) .

2c. Wat kunnen en mogen we verwachten van burgers aan zelfredzaamheid en onderlinge zorg ?

Het rijk gaat er vanuit dat de Wmo functioneert in een samenleving waar de burgers zoveel mogelijk zelfredzaam zijn. Zelfredzaamheid is dan ook de eerste “cirkel” binnen de Wmo. Een burger moet in eerste instantie zelf oplossingen voor problemen bedenken.

De gemeente Zeist ondersteunt deze gedachte. In de nota “Zeist vandaag over morgen , een ontwikkelingsplan” wordt beschreven dat individuen hun verantwoordelijkheid moeten nemen voor zichzelf en de samenleving. Ook wil dezelfde nota zelfredzaamheid van de burger bevorderen. (pag. 27). De gedachte van zelfredzaamheid past bij een lokale overheid die wil faciliteren en regisseren, zonder de burger te willen “pamperen” .

Voor wat betreft onderlinge zorg is reeds in de kaderstelling van de Wmo door de raad (juli 2005) aangegeven dat aansluiting wordt gezocht bij het protocol Gebruikelijke Zorg. Dit protocol is geformuleerd door het Centraal Indicatieorgaan Zorg (CIZ). Hierin is geformuleerd in welke gevallen een logische claim mag worden gelegd op aanwezige mantelzorgers. Van binnen de muren van het huis van de cliënt aanwezige mantelzorgers (zoals bijvoorbeeld kinderen, partners, ouders) mag worden verwacht dat een bijdrage wordt geleverd aan het in stand houden van het huishouden en aan de ondersteuning van de WMO cliënt.

Hierbij moet natuurlijk wel rekening worden gehouden met leeftijd (bij kinderen) en met eventuele beroepsuitoefening waarbij de mantelzorger langere tijd afwezig is (als bijvoorbeeld de zeevaart en het vrachttransport). Buiten de muren van het huis van een cliënt is een claim op mantelzorgers niet zonder meer vanzelfsprekend. Mantelzorg kan dan wel door buiten het huis wonende mantelzorgers worden geleverd (door bijvoorbeeld een buur) maar is niet zonder meer voor de hand liggend.

Van de andere kant gaat de gemeente Zeist in haar beleid uit van een burger die respect heeft voor zijn of haar omgeving en ook solidariteit met deze omgeving kan opbrengen. Aan het inwonerschap van de gemeente Zeist zijn dan ook niet alleen rechten verbonden , maar ook plichten. Dit resulteert in een “goed burgerschap”. Goed burgerschap ontstaat niet vanzelf : hierin zal moeten worden geïnvesteerd door burgers én gemeente.

2d. Wat verstaan we onder Civil Society?

Civil Society is een centrale term binnen de Wmo. Onder Civil Society verstaan we de vrijwillig samenwerkende gemeenschap van burgers. In een veerkrachtige samenleving zijn burgers lid van en werken samen in een of meer netwerken of verbanden. Denk hierbij aan werk, familie, sport, muziek, scholen, kerken en moskeeën, buurthuis, vereniging, politieke (actie)comités. De Civil Society is de optelsom van al die non-profit en non-gouvernementele organisaties en verbanden (1).

In Zeist is de Civil Society weerspiegeld in de sociale kaart zoals deze als (digitale) link is opgenomen op de gemeentelijke website.

2e Hoe zien we de relatie tussen burgers en de gemeente ?

De relatie tussen burgers en de gemeente is in de laatste decennia enorm veranderd. Na de Tweede Wereldoorlog ontstond in Nederland de verzorgingsstaat, waar de overheid voor de burger zorgde “van de wieg tot het graf”. Deze verzorgingsstaat staat in Nederland de laatste tijd onder druk. Sociale voorzieningen worden soberder, eigen bijdragen in de zorg worden als normaal beschouwd.

1. VNG Een bloeiende Civil Society voor een veerkrachtige samenleving, blz. 2

Niet alleen de overheid, ook de burger is veranderd in zijn denken. Burgers van Nederland nemen niet zonder meer genoegen met een overheid die alles voor ze regelt. De roep om meer inspraak wordt steeds duidelijker. De overheid speelt hierop in door transparant te willen zijn in haar functioneren, en door meer ruimte te geven voor interactie met de bevolking.

In Zeist zijn bovenstaande tendensen ook aanwezig. De inspraaknota geeft duidelijk beeld van hoe Zeist inspraak voor haar bevolking inricht. Het nieuwe raadsmodel met een inloop, ronde tafel en een debatfase, schept meer ruimte voor vragen en inspraak vanuit de burgers. Het burgerpanel past eveneens in dit beeld. Via rekenkameronderzoeken en burgerjaarverslagen kan de gemeente worden afgerekend op prestaties. In haar communicatie met de burger wordt de gemeente Zeist ook steeds veelzijdiger : de gemeentelijke website en de gemeentepagina zijn hier voorbeelden van.

In de Wmo past het beeld van een mondige burger die zich goed informeert en zelfstandig functioneert in de samenleving. Verder moeten we rekening blijven houden met burgers die niet of onvoldoende in staat zijn informatie tot zich te nemen. Aandacht voor alfabetisering, stimulering van onderwijs in Nederlands voor allochtonen én autochtonen past in dit beeld. Ook zal informatie van de lokale overheid beschikbaar moeten blijven via diverse kanalen om ook burgers die nog niet makkelijk met de computer kunnen omgaan, te blijven informeren. Het coalitieprogramma in Zeist sluit hierop naadloos aan met haar nadruk op o.a. Nederlands taalonderwijs en onderwijs aan oud- en nieuwkomers.

In de Wmo wordt eveneens nadrukkelijk aandacht gevraagd voor participatie van Wmo cliënten en hun omgeving aan besluitvorming rond de Wmo in- en uitvoering. In Zeist is door de gemeenteraad het Zorgconsumenten Overleg (ZCO) aangewezen als participatieorgaan voor de Wmo. In de voorbereiding van de Wmo wordt het ZCO steeds om advies gevraagd. Het ZCO verbreedt verder ook haar samenstelling. Gezocht wordt nadrukkelijk naar Wmo ervaringsdeskundigen die de gelederen van het ZCO komen versterken.

2f. De lokale Wmo en het middenveld

Nieuwe arrangementen in Zeist:

samenwerking De Seyster Veste, Abrona, Meander-Omnium, Vitras en Zeisterwoude

Zijn er voorbeelden van instellingen uit het maatschappelijk middenveld in Zeist die zich nadrukkelijk bezighouden met de Wmo ? Een voorbeeld hiervan is het volgende initiatief.

Er bestaat een groep organisaties in Zeist die in een concreet samenwerkingsverband haar rol in het lokale WMO beleid duidelijk heeft geformuleerd. Het gaat hier om De Seyster Veste, Vitras, Abrona, Zeisterwoude en Meander/Omnium. Deze instellingen hebben de handen in elkaar geslagen om samen nieuwe arrangementen aan te bieden in Zeist. Het gaat hierbij om :

- *De uitbreiding van vrijwilligersondersteuning en bereikbaarheid.* De organisaties willen dit bereiken door een gezamenlijk ingezette ondersteuning van vrijwilligers, het opzetten van een gezamenlijke internetsite, een betere bereikbaarheid en inzetbaarheid,
- *Het dienstenaanbod van voorzieningen.* Een gemakdienstenwinkel moet worden opgezet, een gezamenlijke restaurantfunctie, optimaal benutten van ruimtes, het onderzoeken van de haalbaarheid van mixen van doelgroepen, een gemeenschappelijke informatievoorziening en de invoering van telesense. (1)

De gemeente Zeist staat positief ten opzichte van bovenstaande initiatieven. Wel dringt ze er op aan niet zomaar nieuwe initiatieven te ontplooiën zonder gebruik te maken van reeds bestaande zaken. Een voorbeeld hiervan is de reeds bestaande digitale sociale kaart : het zou zonde zijn hier geen gebruik van te maken en een nieuwe website te ontwikkelen. De gemeente Zeist stelt vooralsnog geen aanvullende middelen ter beschikking van bovenstaande initiatieven, maar wil wel graag betrokken blijven bij een verdere ontwikkeling van de geschetste nieuwe arrangementen. Ook dringt ze aan op verdere samenwerking met lokale en regionale partners.

mantelzorg in beeld

foto : S. Merkens

HOOFDSTUK 3

WAT VOOR GEMEENTE IS ZEIST NU ?

3a het profiel van de Gemeente Zeist

Zeist ligt centraal in Nederland, omgeven door bossen en voorzien van goed openbaar vervoer. Dankzij haar gunstige ligging zijn directe verbindingen met de vier grote steden Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag binnen handbereik. Naast de plaats Zeist maken de buurtschappen Austerlitz, Huis ter Heide, Bosch en Duin en Den Dolder deel uit van de gemeente.

Zeist wil een leefbare en levendige samenleving zijn met goede voorzieningen. Goede voorzieningen dienen om de inwoners van Zeist een verzorgd en aangenaam leven te bieden, maar ook om Zeist aantrekkelijk te houden als vestigingsplaats voor bedrijven en nieuwe bewoners. Burgers van Zeist kunnen over een flink aantal basisvoorzieningen beschikken, vaak in de directe woonomgeving. Daarnaast zijn er op stedelijk niveau voorzieningen met een regionale uitstraling zoals een ziekenhuis, een theater en een ruim winkelaanbod. Zeist wil zich onderscheiden op het gebied van de zorg. Onder de leus Care Valley wil zij een aantrekkelijke vestigingsplaats zijn voor de zorgsector in de brede zin van het woord. Deze zorgsector richt zich op alle leeftijdsgroepen.

3b Het beleid van de gemeente Zeist

De gemeente Zeist kent drie kadernota's welke bepalend zijn voor het (welzijns) beleid in Zeist in het algemeen :

- Zeist, vandaag over morgen : een ontwikkelingsplan;
- Scoren door Samenspel : een kader voor het Lokaal Sociaal Beleid;
- De beleidsaanzet WMO 2007 gemeente Zeist, een inventariserend overzicht ten behoeve van de beleidsnota WMO 2008-2011.

De nota "*Zeist, vandaag over morgen: een ontwikkelingsplan*" is een nota welke de basis vormt van al het beleid in Zeist. Hier wordt een integrale beleidslijn gepresenteerd. Uitgangspunt van de nota is dat Zeist zich moet stabiliseren op een inwonertal van tenminste 60.000 inwoners, en tevens minimaal het huidige voorzieningenniveau moet handhaven. Tevens wordt in de nota de regietaak van de gemeente omschreven waarbij onderscheid wordt gemaakt in drie niveau's van sturing vanuit de gemeente.

"*Scoren door Samenspel*" is een nota betreffende Lokaal Sociaal Beleid (LSB) . Hier worden de volgende ambities over de gemeente Zeist omschreven :

- een leefbare en levendige samenleving;
- een gemeenschap waar iedereen bij hoort;
- een gemeenschap waar iedereen kansen krijgt zich te ontwikkelen.

Met de komst van de Wmo is er een andere koepelnota waar veel welzijnsterreinen onder vallen. Het heeft niet veel zin om de ene koepelnota naast de andere te laten voortbestaan.

Geconcludeerd kan worden dat de oude LSB moeiteloos opgaat in de Wmo. De beleidsvisie achter de Wmo, het meedoen, participeren en ontwikkelen van mensen sluit één op één aan bij de gedachte achter het LSB.

Ook is het zo dat een aantal managementinstrumenten van het LSB in de toekomst wordt voortgezet ook onder de Wmo. Het gaat dan met name om:

- verbeteren subsidiesystematiek;
- vraag- en probleemgestuurd werken (Zeister Score, wijkgericht werken);
- effectief werken met netwerken (beleid zelforganisaties bv);
- gebiedsgericht werken (wijkgericht werken, structurele aansluiting bij ruimtelijke projecten);
- geven van adequate informatie (Sociale Kaart).

Er zijn een aantal beleidsterreinen die niet direct in de 9 prestatievelden van de Wmo zijn terug te vinden. Hieraan wordt zelfstandig vorm gegeven. Het gaat hierbij om:

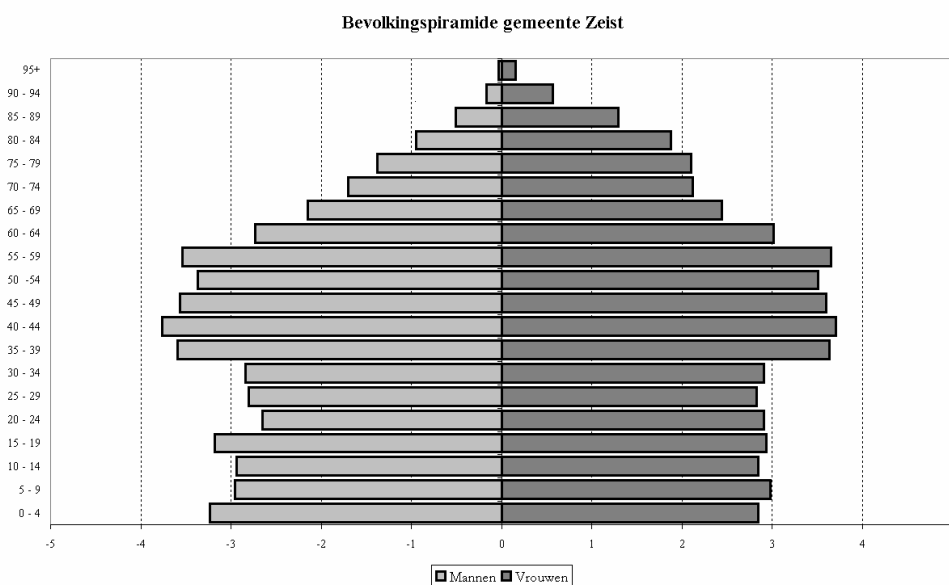
- het accommodatiebeleid;
- het onderwijsbeleid;
- het sportbeleid;
- het volksgezondheidsbeleid met uitzondering van de Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg (welke onder de Wmo valt);
- het cultuurbeleid;
- arbeidsmarktbeleid.

Wel zal het gedachtegoed van de Wmo ook in deze beleidsterreinen worden overgenomen.

“De beleidsaanzet Wmo 2007” is een inventariserende nota. Hier worden de 9 prestatievelden van de Wmo centraal gesteld. Bekeken wordt wat voor beleid er op deze prestatievelden al is geformuleerd in de gemeente Zeist. Tevens wordt de opzet van het Wmo loket beschreven en de voorzieningen in de gemeente Zeist bij de 9 prestatievelden.

3c De bevolkings opbouw

Op 1 januari 2006 telde Zeist 60.363 inwoners. De leeftijdsopbouw van de gehele gemeente Zeist is iets “grijzer” dan gemiddeld. De bevolkingspiramide vertoont een lichte verdikking in de leeftijdsgroep 35-59 jaar (36% van de bevolking).

3d De sociaal-economische opbouw

Het gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner van de gehele gemeente Zeist lag in 2005 op €20.300,-. Voor geheel Nederland lag het gemiddeld besteedbaar inkomen in 2005 op €20.400,- (Centraal Bureau voor Statistiek 2007).

3600 Bedrijven en instellingen hebben zich in Zeist gevestigd. Er werken in de gemeente Zeist ruim 34.000 personen (waarvan 14.000 uit Zeist zelf afkomstig zijn).

Op 1 januari 2007 woonden er 1.770 werklozen in Zeist (6,1% van de totale beroepsbevolking, voor Nederland als geheel was dit 1 mei 2007 3,2 procent).

In de gemeente Zeist zijn 10 buurten aangewezen waar sociale problematiek zich lijkt te concentreren. Dit zijn: Carré, Centrumschil Noord, Dijnselburg, Staatsliedenkwartier, Vollenhove, Griffesteyn/ Kersbergen, Nijenheim, Vogelwijk, Couwenhoven en Kerckebosch. Sommige delen binnen deze buurten worden gekenmerkt door een hoge mobiliteit, relatief veel mensen met een niet-Nederlandse afkomst en een relatief hoog werkloosheidspercentage. (1)

3e Aandachtspunten binnen de Wmo

Ook de gemeente Zeist kent in relatie tot de Wmo een aantal onderwerpen waar extra aandacht aan moet worden gegeven in de periode 2008-2011 :

- **het kennisniveau**

Op de eerste plaats is er in de gemeente Zeist onvoldoende kennis aanwezig van behoefte aan ondersteuning. Al hoewel initiatieven als de Zeister Score trachten in deze leemte te voorzien, zou veel meer (cijfer)materiaal beschikbaar moeten zijn én worden uitgewisseld. Zo weten we wel dat veel ouders een beroep doen op jeugdzorg, maar weten we lang niet altijd in welke mate hun problemen worden verholpen. Ook weten we dat er Zeistenaren verslaafd, of dak- en thuisloos zijn, maar we weten vaak niet precies waar ze zich bevinden en hoe we ze moeten bereiken;

- **de prestatievelden**

Voor wat betreft de 9 prestatievelden van de Wmo kan worden gesteld dat met name bij de laatste drie prestatievelden leemten bestaan (Maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingszorg). Dit is eigenlijk ook wel logisch omdat dit juist de prestatievelden zijn waarop de gemeente tot nu toe weinig taken had. Met de komst van de Wmo zijn deze taken wel expliciet geformuleerd;

- **Speerpunten**

De Wmo is een enorm uitgestrekt werkgebied. Niet overal kan even intensief in worden geïnvesteerd zowel qua middelen als tijd. Daarom wordt in deze nota met name de aandacht gevraagd voor bepaalde specifieke onderwerpen. Onderwerpen die in de periode 2008-2011 speciale aandacht krijgen zijn :

- jeugdzorg en opvoedingsondersteuning;
- vrijwilligersbeleid en mantelzorgondersteuning;
- maatschappelijke opvang.

Bovenstaande betekent níét dat er voor andere beleidsitems géén aandacht is : integendeel . Het beleid wordt bij andere onderwerpen en prestatievelden ten volle uitgevoerd. Ook kan worden gesteld dat alle prestatievelden met elkaar samenhangen, en niet los van elkaar ontwikkeld kunnen worden.

1. Buurt en wijkvergelijking 2006 gemeente Zeist pag. 8-10

HOOFDSTUK 4

WAT VOOR GEMEENTE WILLEN WE ZIJN ?

De gemeente Zeist wil zich op de 9 beleidsterreinen van de Wmo nadrukkelijk profileren. In dit hoofdstuk wordt omschreven op welke beleidsdoelen wordt gekoerst. In dit hoofdstuk treft u eveneens enige (omkaderde) cases aan die bij de 4 gerealiseerde Wmo-werkconferenties zijn gebruikt.

4a Preventieve jeugdzorg en opvoedingsondersteuning

Vincenzo is een 17-jarige Nederlandse jongen uit Zeist en wordt door de afdeling Leerplicht van de gemeente Zeist aangemeld omdat hij geen startkwalificatie heeft. Hij komt uit een gezin van 6 kinderen: hij heeft 4 oudere broers en een jongere zus. Moeder komt uit Venezuela en zorgt voor het gezin: zij heeft een WWB-uitkering en geen werk. Vader zit al enige tijd in detentie in Duitsland vanwege drugsmokkel.

Vincenzo heeft diverse scholen doorlopen: is begonnen met middelbaar onderwijs op HAVO/Atheneumniveau, maar is daarna overgestapt naar VMBO-niveau. Heeft ook dit niet afgemaakt en heeft tot slot 1 jaar VMBO-Theoretische Leerweg gedaan, maar tevens niet afgerond.

Hij heeft op 16-jarige leeftijd te maken gehad met justitie i.v.m. geweldpleging en heeft vervolgens verplichte therapie opgelegd gekregen en wordt begeleid door Bureau Jeugdzorg. Heeft in het najaar van 2006 ongeveer 2 maanden gewerkt voor een klussenmarkt en wordt binnen zijn verlengde proeftijd ontslagen. Heeft last van z'n knieën en hij heeft het gevoel dat er misbruik van hem wordt gemaakt voor allerlei vervelende klusjes. Heeft verder geen arbeidsverleden.

Vincenzo wil niet getest worden door het ROC (STAP) of CWI (CTC) omdat hij toch al weet dat hij de TL wil volgen. Voor het VMBO is hij te oud en zou dus moeten kiezen voor het volwassenenonderwijs. Dit start pas over 9 maanden. Hij heeft nog geen duidelijk beeld wat hij verder wilt gaan doen in de toekomst.

Hij wil het liefste gewoon thuis blijven en niets doen.

Fragment uit gebruikte casus bij Wmo werkconferentie in Zeist.

De geanonimiseerde casus van hierboven is niet ongebruikelijk. Alhoewel er binnen de gemeente Zeist veel jongeren zijn waarmee het goed gaat op school en werk, zijn er ook een aantal waar behoorlijk wat problemen mee zijn. Deze jongeren en hun ouders vormen de voornaamste doelgroep bij het Wmo prestatieveld betreffende preventieve jeugdzorg en opvoedingsondersteuning.

De gemeente Zeist heeft in de afgelopen vier jaar qua preventief jeugdbeleid vooral ingezet op de volgende pijlers :

- verbeteren kwaliteit voorzieningen;
- versterken samenhang tussen projecten gericht op preventie ;
- investeren in netwerken.

Landelijk zijn er tendensen zichtbaar in met name de grote steden waarbij we problemen kunnen constateren op het gebied van hangjongeren. Incidenteel zijn diverse sprekende voorbeelden hiervan in de landelijke pers geconstateerd. In Zeist kunnen we ook problemen met hangjongeren signaleren. Ondanks het ingezette beleid is er sprake van vergroting van de jeugdcriminaliteit en diverse incidenten waarbij met name allochtone jongeren betrokken zijn.

Bij de Wmo conferentie betreffende bovenstaand prestatieveld is geconstateerd dat in het Wmo beleid accenten moet worden gelegd op een aantal zaken. Voorgesteld wordt dan ook om :

- in preventie te investeren om te voorkomen dat jongeren wanneer ze wat ouder worden in een neerwaartse spiraal raken. Investering op jonge leeftijd werpt in deze visie in een later stadium zijn vruchten af;
- duidelijk te maken wie de regie voert over een specifieke casus, een centrale aansturing is onontbeerlijk;
- nog meer nadruk te leggen op coördinatie en samenwerking tussen instellingen;
- de positie van het jongerenloket verder uitbouwen ;
- aandacht te besteden aan een duidelijke positionering van het Jeugd en Ouders Centraal Zeist (JOC Zeist).

Doeleinden gemeente Zeist bij dit prestatieveld :

In 2011 wil de gemeente Zeist het volgende bereikt hebben t.a.v. dit prestatieveld :

- *een optimale ontwikkeling van jeugd en jongeren binnen de eigen mogelijkheden; Hier wordt met name benadrukt de centrale rol van scholen en sportverenigingen;*
- *een goede ondersteuning van ouders bij hun opvoedingstaak. Gelet wordt op opvoedingsondersteuning op wijkniveau, waarbij met name de " sociaal- zwakkere wijken " in beeld zijn;*
- *een betere coördinatie en afstemming tussen welzijns- en zorginstellingen die op dit prestatieveld actief zijn. Vooral wordt hier gedacht aan invoering van het elektronisch kinddossier en ketenafspraken (zowel op lokaal als op regionaal gebied);*
- *vervlechting van het door het kabinet ingezette Centrum voor Jeugd en gezin met de lokale jeugdinstanties bijvoorbeeld het JOC Zeist (op één of meer locaties in Zeist).*

4b Buurthuiswerk, wijkgericht werken

Leefbaarheid in de buurt is binnen de gemeente Zeist een belangrijk thema. Door middel van met name het wijkgericht werken wordt in leefbaarheid in de buurt behoorlijk veel energie gestoken. Wijkteams vormen in de wijk de "spinnen in het web" waarbij alle lijnen qua vraag en aanbod samenkomen. Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van wijkservicepunten : in Zeist Noord is deze ontwikkeling het verst.

Investeren in "sociaal kapitaal " loont . Sociale netwerken hebben immers hun waarde zowel voor deelnemers als buitenstaanders (1).

De vraag is of er ondanks het in ruime mate investeren van tijd en geld er nog wat te verbeteren valt aan de leefbaarheid in de buurt. De uitkomsten van het burgerpanel zijn op z'n minst verrassend : het grootste gedeelte van de respondenten leeft in volle tevredenheid in zijn of haar buurt en heeft nauwelijks overlast. Dat dit beeld niet altijd klopt over geheel Zeist kan worden geconcludeerd uit geconstateerde overlast van hangjongeren.

(1) Putnam, De prijs van immigratie

De werkconferentie Wmo over dit thema kwam tot een paar essentiële conclusies. Op de eerste plaats werd het belang van centrale regie onderstreept. In de buurt kan hierbij worden gedacht aan de wijkteams. Verder werd er vooral op aangedrongen te blijven investeren in mensen en in het ontmoeten van mensen.

Concreet wordt daarom voorgesteld om :

- met name te investeren qua subsidiering in ontmoetingsplaatsen in de wijk;
- te blijven inzetten op nog meer oog voor coördinatie, netwerken en centrale aansturing.

Doeleinden gemeente Zeist mbt dit prestatieveld :

- *het streven is om in 2008 de leefbaarheidmonitor voor het wijkgericht werken te hebben gerealiseerd;*
- *wijkvisies nieuwe stijl worden vanaf nu verder ontwikkeld;*
- *wijk- en buurtverenigingen blijven gesubsidieerd waarbij specifiek geld moet worden gereserveerd voor 2 doeleinden : activiteiten in de wijk en voor overhead. Gezocht zou moeten worden naar een nieuwe wijze van subsidiëren : de huidige subsidiëringmaatstaf is vaak onduidelijk;*
- *onderzocht moet tevens worden of er een mogelijkheid is het aantal ontmoetingsplekken in de wijk uit te breiden. Gedacht kan hierbij met name worden aan de accommodaties van speeltuinverenigingen welke ook voor meerdere doeleinden beschikbaar kunnen worden gesteld;*
- *het aantal wijkservicepunten verder uit te bouwen;*
- *te blijven investeren in met name de herstructureringswijken : Vogelwijk, Kerckebosch en Vollenhove.*

4c Vrijwilligers- en mantelzorgbeleid

“... mantelzorgers (familie, vrienden, kennissen en burens) raken overspannen en sommigen hebben vervolgens zélf hulp nodig van specialisten. Bijvoorbeeld als deze mantelzorgers in de knel raken doordat ze te weinig liefde en zorg kunnen geven en tegelijk te veel moeten knokken, te hard moeten zwoegen. Ze kunnen mensen niet altijd tevreden stellen. Overbelasting en oververmoeidheid liggen dan op de loer. Irritatie ligt dan voor de hand. Daarom moeten niet alleen de zorggebruikers, maar ook de mantelzorgers goed begeleid worden door het loket. Veel mantelzorgers weten helemaal niet dat ze ondersteuning van de gemeente kunnen krijgen. Of ze willen dat niet, zoals ze ook zichzelf niet gauw mantelzorger zullen noemen: ze hoeven geen officieel etiket, maar helpen gewoon graag iemand die hun hulp kan gebruiken.”

Fragment uit presentatie ZCO op Wmo werkconferentie van 13 juni 2007

Bovenstaande tekst geeft op een korte wijze de spagaat weer waar een mantelzorger zich in bevindt. Aan de ene kant wil de mantelzorger met alle liefde en plezier mantelzorg verlenen aan een persoon uit zijn of haar directe omgeving. Aan de andere kant voelt een mantelzorger

zich op sommige momenten “geketend” en niet in staat om eens aandacht te hebben voor de eigen ontplooiing en ontspanning.

Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief en afhankelijk van de behoefte van de zorgbehoevende (1).

De gemeente probeert in het kader van de Wmo maatregelen te bedenken waardoor mantelzorgers een steuntje in de rug krijgen. Moeilijkheid hierbij is echter het feit dat veel mantelzorgers zichzelf niet als mantelzorger zien. Vraag aan 10 willekeurige mantelzorgers of zij mantelzorger zijn en in 9 van de 10 gevallen zult u een ontkennend antwoord krijgen. De burgerpanel-enquête die onlangs in de gemeente Zeist over de Wmo is gehouden bevestigt dit beeld.

Het dilemma waarvoor de gemeente staat is dus dat zij maatregelen moet bedenken voor een groep die zich vaak niet als doelgroep manifesteert en waarvan de ondersteuningsbehoefte op z'n zachtst gezegd vaag is. Voorbeelden van mogelijke mantelzorgondersteuning zijn lotgenotencontact, trainingen, financiële ondersteuning en respijtzorg.

Als een paal boven water staat dat de mantelzorg onmisbaar is binnen de lokale samenleving. De behoefte aan ondersteuning van de mantelzorger is sterk bevestigd op de pas gehouden Wmo werkconferenties en in het coalitieprogramma. Gezien de landelijke cijfers mag je er van uit gaan dat 1 op de 10 inwoners mantelzorg verleent : dit betekent dus dat ruim 6.000 Zeistenaren in de mantelzorg actief zijn.

Waar kan de gemeente Zeist de mantelzorger mee ondersteunen? Voorgesteld wordt om hierbij van het volgende uit te gaan :

- het Lokale Steunpunt Mantelzorg moet blijven gesubsidieerd. Het stopzetten van subsidie zou een verspilling van opgebouwde expertise en daadkracht zijn. Het regionale steunpunt Mantelzorg zal per 1 januari 2008 ophouden met bestaan. Gezorgd moet worden dat activiteiten van dit regionaal steunpunt worden overgenomen door het Lokaal Steunpunt Mantelzorg;
- te investeren in respijtzorg : dit is een systeem waarbij de mantelzorger tijdelijk wordt vervangen door een professionele kracht of goed toegeruste vrijwilliger;
- bij subsidieverzoeken van organisaties voor mantelzorgondersteuning met name inzetten op respijtzorg en maatjesprojecten (zoals bijvoorbeeld Vriendendiensten, Humanitas Heuvelrug en Lokaal Steunpunt Mantelzorg);
- te onderzoeken of nieuwe landelijke initiatieven navolging verdienen in Zeist. Een voorbeeld hiervan is het initiatief van Share Care (een Brabantse mantelzorgorganisatie) om zorgsites op te zetten : persoonlijke afgesloten sites waarop familie en vrienden van een zieke alle mantelzorg kunnen coördineren in een rooster.
- aan de roep om financiële ondersteuning van mantelzorgers in het coalitieprogramma wordt tegemoet gekomen via een rijksregeling. Mantelzorgers die iemand verzorgen met een indicatie voor extramurale AWBZ zorg kunnen hiervoor in aanmerking komen. Het CIZ levert hiervoor gegevens aan bij de SVB.

(1) Facts en Trends , Mantelzorg in Nederland, Mezzo, pag. 1

Naast mantelzorgers is er de groep van vrijwilligers die expliciet kiezen voor vrijwilligerswerk. Zeist kent een bloeiend vrijwilligersbestand. Naar schatting is ruim 33 procent van de Zeistenaren actief als vrijwilliger. Het verrichte vrijwilligerswerk is zeer uiteenlopend : van bestuursfuncties tot klussendiensten, van het rondbrengen van maaltijden tot het trainen van jonge voetballers.

Op dit moment kunnen vrijwilligers al een steuntje in de rug krijgen van de gemeente door vergoedingen op het gebied van deskundigheidsbevordering. Het moet dan wel gaan om vrijwilligerswerk bij non-profit organisaties en om vrijwilligersorganisaties die geen reguliere gemeentelijke subsidie ontvangen voor vrijwilligerskosten.

Het vrijwilligersbestand in Nederland vergrijsst. Uit een onderzoek wat GGD Midden-Nederland heeft gehouden, blijkt dat 19% van de respondenten (zelfstandig wonende 65 plussers) uit Zeist aan vrijwilligerswerk doet.

Ook bestaat er steeds minder interesse vanuit de samenleving om structureel vrijwilligerswerk te doen. Liever wordt gekozen voor kortdurend en ad hoc vrijwilligerswerk. Het vrijwilligersbeleid zal op deze ontwikkelingen moeten inspringen. Verder zullen instellingen in hun zoektocht naar vrijwilligers rekening moeten houden met ontwikkelingen binnen de samenleving als ontkerkelijking, verkleuring (toename aantal allochtonen), individualisering, tijdgebrek en een verhevigde concurrentie in de wereld van de vrijetijdsbesteding (1) In 2007-2008 zal het ondersteuningsbeleid voor mantelzorgers en vrijwilligers nog verder worden uitgebouwd in de vorm van een nota. Zonder hier op vooruit te lopen kan worden gesteld dat vooral gedacht wordt aan :

1. realiseren van structurele contacten tussen vrijwilligersorganisaties onderling (b.v. door themabijeenkomsten georganiseerd door de organisaties zelf);
2. extra aandacht voor de samenwerking tussen de verschillende vrijwilligersorganisaties in Zeist;
3. het stimuleren van het aantal jonge mantelzorgers en vrijwilligers werkzaam in Zeist.

Doeleinden gemeente Zeist bij prestatieveld 4:

In 2011 wil de gemeente Zeist hebben bereikt dat :

- *70% van de mantelzorgers in Zeist ondersteuning krijgt in de vorm van financiële ondersteuning (door het rijk) , danwel diensten van het Lokaal Steunpunt Mantelzorg;*
- *ieder jaar minstens twee themabijeenkomsten voor vrijwilligersorganisaties worden georganiseerd;*
- *er jaarlijks campagnes op touw worden gezet voor het aantrekken van jonge vrijwilligers en ondersteuning van jonge mantelzorgers.*

4d Maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingsbeleid

Maatschappelijke Opvang

Maatschappelijke Opvang is een breed beleidsveld . Verschillende doelgroepen vallen hieronder :

- dak- en thuislozen;
- slachtoffers en plegers van huiselijk geweld ;
- vrouwenopvang.

(1) Toekomstverkenning vrijwillige inzet 2015, blz. 88-89

Voor wat betreft *dak- en thuislozen* kan worden vermeld dat de notitie dak- en thuislozen van de gemeente Zeist uit 2006 verder wordt uitgevoerd. Het (regionaal) meldpunt OGGZ gaat vanaf 2008 in werking. Verder zal in 2008 een start worden gemaakt met een onderzoek naar de mogelijkheden van een Tussenvoorziening in Zeist. Onder een Tussenvoorziening verstaan we hier personen die een tussenstap willen maken tussen centrale opvang en zelfstandig wonen. Zij zijn de centrale opvang ontgroeid maar zijn nog niet helemaal in staat om zelfstandig te wonen : daartoe krijgen zij een zorgtraject ter ondersteuning aangeboden. Bij de Tussenvoorziening in Zeist zullen verschillende Zeister organisaties worden betrokken. Gedacht kan hierbij worden aan Kwintes en Altrecht.

Verder worden de mogelijkheden bekeken voor het realiseren van huizen voor weggelopen tieners in samenwerking met de stichting Timon.

Tenslotte worden initiatieven gerealiseerd op het vlak van wonen met zorg. De corporaties stellen per jaar 7 woningen beschikbaar waar cliënten afkomstig van centrale opvang instellingen begeleid kunnen wonen.

Voor de slachtoffers en plegers van *huiselijk geweld* is een regionaal steunpunt huiselijk geweld opgericht. Dit steunpunt biedt een luisterend oor, geeft informatie en advies, kan doorverwijzen en regelt ondersteuning in crisissituaties. Het regionaal Steunpunt is opgericht voor de stad Utrecht en een deel van de provincie Utrecht (waaronder Zeist).

Onderzocht wordt momenteel in hoeverre een casusoverleg huiselijk geweld voor het politiedistrict Binnensticht (Zeist, Bunnik, De Bilt) kan worden gerealiseerd.

Qua vrouwenopvang staat het beleid van de gemeente Zeist nog in de kinderschoenen. De opvanghuizen voor vrouwen staan in de stad Utrecht. Onderzocht wordt of opvang voor tienermoeders ook in Zeist kan plaatsvinden.

OGGZ

Uit landelijke cijfers van het Trimbosinstituut blijkt dat in 2006 7,7 % van de bevolking een stemmingstoornis had (bijvoorbeeld een depressie), en maar liefst 12,4% een angststoornis (bijvoorbeeld een paniekstoornis of een fobie) (Trimbosinstituut GGZ in tabellen).

Lokaal zijn in de gemeente Zeist op het gebied van de OGGZ vele organisaties werkzaam. Het betreft hier zowel professionele organisaties, als organisaties die vooral werken met vrijwilligers.

In Zeist is onlangs het Maatschappelijk steunsysteem (MSS) opgericht door gemeente, Altrecht en Kwintes. Dit MSS is een netwerk wat ondersteuning biedt aan mensen met een langdurige ernstige psychische problematiek zodat zij zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren in de samenleving.

De gemeente Zeist subsidieert een aantal instellingen die zich bezighouden met mensen met psychische problemen zoals b.v. Vriendendiensten.

Tenslotte is het van belang om het Meldpunt OGGZ te noemen. Dit meldpunt gaat vanaf januari 2008 in werking. De gemeente Zeist heeft zich hier ook bij aangesloten. Het meldpunt is de eerste schakel in de OGGZ hulpverleningsketen om de cliënt toe te leiden naar de reguliere zorg. De doelgroep van het meldpunt bestaat uit personen die hulp vragen niet voor zichzelf maar voor personen uit hun omgeving waar zij zich bezorgd over maken of die ernstige overlast veroorzaken. Het meldpunt zorgt ervoor dat de afstemming tussen de verschillende betrokken organisaties wordt gecoördineerd.

Verslavingsbeleid

Landelijk gezien zijn er een aantal tendensen op het gebied van verslavingsbeleid :

- het aantal cannabisgebruikers tussen 2001 en 2005 is stabiel;
- cocaïne gebruik lijkt over haar hoogtepunt heen te zijn;
- ecstasy gebruik is stabiel : het blijft in het uitgaansleven een belangrijke harddrug;
- het aantal probleemdrinkers (zes of meer glazen per dag) is stabiel gebleven in de periode 2001-2005. Het zogenaamde “binge drinken” (het in een keer consumeren van grote hoeveelheden alcohol) lijkt eerder regel dan uitzondering. De scherpe stijging in binge drinken bij met name jonge scholieren is onrustbarend. Tot 24 jaar zijn de hersenen nog in ontwikkeling en brengt alcohol extra schade aan. Bovendien kan het tot verslaving op latere leeftijd leiden;
- het percentage rokers blijft steken in 2005 op niveau 2004 : 18 % van de bevolking van 15 jaar en ouder. Roken blijft de belangrijkste factor voor voortijdige sterfte (1);
- bij ouderen is een belangrijk gegeven het medicijngebruik (slaap- of kalmerende middelen) wat bij langdurig innemen ook tot verslaving kan leiden;
- voorbeelden van andere soorten verslavingen die in de huidige trend naar voren komen zijn internetverslaving en verslaving aan kansspelen.

Gezien bovenstaande is hetgeen vooral lijkt te werken een mix van maatregelen die zowel gericht zijn op voorlichting, regelgeving als voorzieningen. Het pilot-project van politie en gemeente in Zeist m.b.t. alcohol en jongeren past goed in deze lijn.

Ook voor volwassen doelgroepen is extra aandacht voor het verslavingsbeleid op zijn plaats. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de gezondheidsenquête die de GGD Midden Nederland in het najaar van 2006 onder zelfstandig wonende senioren heeft gehouden dat een kwart van de respondenten slaap- of kalmerende middelen slikt. Meestal gebeurt dit een periode langer dan drie maanden (2).

Doeleinden gemeente Zeist mbt bovenstaande prestatievelden :

In 2011 wil de gemeente Zeist op het gebied van maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingbeleid het volgende hebben gerealiseerd :

- *een Tussenvoorziening voor dak- en thuislozen;*
- *meer preventieprojecten op maat (b.v. Stuff op maat (voortgezet onderwijs), Peer-education (voorlichting door leeftijdsgenoten) en home parties (voorlichting in de thuissituatie));*
- *extra aandacht voor projecten op het gebied van binge drinken en medicijngebruik bij senioren;*
- *verdere uitbouw van het MSS netwerk m.b.t. samenwerking tussen welzijns- en zorginstellingen;*
- *continueren subsidie maatjesprojecten bij OGGZ;*
- *(structurele) deelname aan het meldpunt OGGZ Midden-Nederland;*
- *streven naar ketenzorg met optimale samenwerking tussen de ketenpartners.*

(1) Jaarbericht drugsmonitor 2006 blz. 15-18

(2) Lokale Resultaten Senioren in Beeld, GGD 2007

Deelname aan de samenleving is essentieel

foto : S. Merkens

4e Bevorderen deelname aan de samenleving van mensen met een beperking

Bij dit prestatieveld wordt met name gericht op personen uit de doelgroepen chronisch zieken, gehandicapten en ouderen met een beperking.

Ook in dit veld is in Zeist een heel scala van organisaties werkzaam : Meander-Omnium, de ouderenbonden, het GPPZ, het Rode Kruis Zeist, belangenbehartigerorganisaties etc.

Uit de Zeister werkconferenties is met name naar voren gekomen dat personen met een handicap of een chronische ziekte op een respectvolle wijze moeten worden benaderd. Mensen zijn gelijkwaardig aan elkaar. Dit betekent niet dat ze dezelfde mogelijkheden hebben.

Voor wat betreft de toegankelijkheid van de openbare ruimte wordt in Zeist gebruik gemaakt van de "Checklist Toegankelijkheid Openbare ruimte Zeist". Deze checklist wordt consequent gebruikt bij de inrichting van de openbare ruimte in Zeist .

Ook is er van verschillende kanten op gewezen dat ouderen niet persé een beperking hebben. Veel ouderen zijn enorm fit en nemen volop deel aan de lokale samenleving. Alle ouderen voorstellen als mensen met een beperking is dan ook te kort door de bocht geredeneerd. Wel hebben mensen als ze ouder worden geregeld beperkingen zowel fysiek (b.v slecht ter been) als psychisch (b.v. vergeetachtig, depressiviteit etc.)

Uit een SCP rapport uit 2006 blijkt dat het merendeel van de ouderen hun gezondheid als goed ervaart: tweederde van de zelfstandig wonende 55-74 jarigen en de helft van de 75-plussers. Toch heeft ongeveer de helft van de 55-plussers een chronische aandoening. Ook psychische stoornissen komen veel voor onder ouderen (10% van de 55-85 jarigen had last van angststoornissen, 15% van depressieve stoornissen en 10% van cognitieve stoornissen).

Eenzaamheid is onder ouderen een vaakvoorkomend verschijnsel. Uit de GGD enquête “Senioren in Beeld” blijkt dat 40 procent van de ouderen in Zeist zich eenzaam voelt (36% matig en 5 % ernstig eenzaam). Over eenzaamheid onder gehandicapten in Zeist is weinig bekend. Wél kan worden gesteld dat de rol van gehandicaptenorganisaties voor het verhogen van de levenskwaliteit van de gehandicapte cruciaal is.

Gevoelens van eenzaamheid kunnen door voorzieningen nooit helemaal worden weggenomen. Wel kunnen personen worden geactiveerd om in beweging te blijven en niet achter de spreekwoordelijke geraniums te verdwijnen.

De gemeente Zeist wil m.b.t. dit prestatieveld in 2011 hebben bereikt dat :

- *er projecten worden (c.q. blijven) ontwikkeld die gericht zijn op het bestrijden van eenzaamheid onder ouderen. Hierbij zouden met name vrijwilligersorganisaties zoals het Rode Kruis Zeist een rol kunnen spelen;*
- *dat specifiek aan intergenerationele projecten vorm wordt gegeven. Hierbij snijdt het mes aan 2 kanten : het onderling begrip tussen ouderen en jongeren wordt vergroot, én de eenzaamheid onder ouderen wordt aangepakt.*
- *De subsidiering aan gehandicaptenorganisaties als Handjehelpen moet worden gehandhaafd. Dit geldt ook voor de subsidiering in het kader van flankerend ouderenbeleid.*

4f Individuele Wmo voorzieningen

Onder individuele Wmo voorzieningen worden in deze nota verstaan :

- woonvoorzieningen;
- vervoersvoorzieningen;
- hulpmiddelen als rolstoelen, scootmobielen etc.;
- huishoudelijke verzorging.

De eerste drie hierboven genoemde soorten voorzieningen zijn afkomstig uit de vroegere WVG. Deze is opgenomen in de Wmo. De huishoudelijke verzorging is hieraan toegevoegd. Naast voorzieningen in natura voorziet de Wmo in Zeist ook in de verstrekking van een Persoons Gebonden Budget. Een aanvrager van een Wmo voorziening krijgt de keus of hij of zij een voorziening in natura of een budget wenst. Bij een PGB kan de cliënt vervolgens zelf zorg of een voorziening inkopen.

In Zeist worden op dit moment (september 2007) de volgende aantallen individuele Wmo voorzieningen verstrekt:

Soort voorziening	Aantal cliënten
vervoerskostenvergoedingen	1215 cliënten
vervoersmiddelen	356 middelen verdeeld over 353 cliënten (sommige cliënten hebben meerdere voorzieningen)
Overige voorzieningen (valt onder vervoersmiddelen bijvoorbeeld driewiel fietsen, aangepaste bugies etc)	85 voorzieningen verdeeld over 82 personen
rolstoelen	524 voorzieningen verdeeld over 476 cliënten, sommige cliënten hebben meerdere voorzieningen
Huishoudelijke verzorging	1509 cliënten

De Wmo is vanaf 1 januari 2007 in werking. In een korte tijd is erg veel gebeurd . De ervaring met sommige soorten dienstverlening (als bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging) is pas erg kort. Veel zaken verlopen anders dan verwacht. Om de ervaringen van de gebruikers in beeld te brengen is afgesproken dat klanttevredenheidsonderzoeken worden gehouden. Daarnaast worden ervaringen van cliënten doorgegeven via :

- de cliëntenraden van de uitvoerende organisaties;
- het Zorg Consumenten Overleg;
- belangenbehartigende instellingen als bijvoorbeeld de ouderenbonden en het GPPZ;
- klachtenreglementen van de uitvoerende organisaties;
- bezwaarschriftenprocedures.

Tweejaarlijks wordt de Wmo geëvalueerd. Hierbij wordt gekeken naar klantvriendelijkheid, verloop van kosten en baten, en voorzieningenniveau. Voor wat betreft het laatste kan nu reeds worden aangegeven dat het Wmo Verstrekkingenboek aangepast wordt aan nieuwe ontwikkelingen.

De gemeente Zeist wil m.b.t. dit prestatieveld in 2011 hebben bereikt dat :

- *minstens twee klanttevredenheidsonderzoeken zijn uitgevoerd;*
- *het verloop van de dienstverlening van front- en backoffice tweejaarlijks wordt geëvalueerd (zie evaluatieplan hoofdstuk 7, beleidsvoornemens)*

4g. Informatie, advies en het Wmo loket

In en rondom de gemeente Zeist zijn een groot aantal punten waarbij gericht informatie is te halen over voorzieningen op welzijns- en zorggebied. Gedacht kan hierbij worden aan bijvoorbeeld :

- Sociaal Raadsliden;
- Triade , loket voor wonen, welzijn en zorg;
- Woningnet;
- Informatiecentrum Geestelijke Gezondheid ;
- Hulpdienst St. Meander Omnium;
- Steunpunt Vrijwilligerswerk Zeist;
- Vluchtelingenwerk Zeist.

Het Wmo loket van de gemeente Zeist Triade is een voortzetting van het oude Triade loket aan de Eerste Dorpsstraat in Zeist. Met de komst van de Wmo is dit loket verplaatst naar de publiekshal van de gemeente Zeist. Het loket vormt de toegangspoort voor voorzieningen op het gebied van de Wmo en de AWBZ.

In het Wmo loket zitten een aantal medewerkers (het frontoffice van de Wmo), die cliënten kunnen helpen met het verduidelijken van hun hulpvraag. Daarbij wordt gebruik gemaakt van

zogenaamde “beslisbomen” waarmee in een kort tijdsbestek kan worden gecheckt of een cliënt recht heeft op een bepaalde voorziening. Hierbij wordt tevens de omgeving van de cliënt bij de hulpvraag betrokken : mogelijke mantelzorgers (familie, burens), de fysieke leefomgeving etc. Een overzicht van het takenpakket van Triade vindt u in bijlage 6 van deze nota.

Bij de start van het loket is nog vaak doorverwezen naar het CIZ, de organisatie welke een indicatieadvies geeft over bepaalde Wmo aanvragen. Het ligt in de bedoeling in de toekomst steeds meer af te handelen bij het Wmo loket zelf, en minder door te sturen naar het CIZ.

De breedte van het Wmo loket is ook onderwerp van discussie. In principe zouden nog meer taken kunnen worden aangehaakt bij het Wmo frontoffice. De mogelijkheden hiervoor zullen in de toekomst worden onderzocht. Hierbij is het van belang te noemen dat de gemeente Zeist momenteel in een heroriëntatieproces gewikkeld is (“Op weg naar de Kern”), waarbij ook mogelijkheden worden onderzocht over regionale samenwerking op het vlak van de Wmo dienstverlening.

Interne procedures van front- en backoffice van de Wmo worden op dit moment opnieuw gezien. Mogelijk leidt dit tot een andere inrichting van front- en backoffice.

In 2011 wil de gemeente Zeist t.a.v. dit prestatieveld bereikt hebben dat :

- *er duidelijkheid is over de Wmo dienstverlening i.v.m. de plannen rond het Shared Service Center en met de interne procedure-herijking;*
- *70 % van de Wmo aanvragen afgehandeld kunnen worden door de gemeentelijke front- en backoffice zonder dat er advies aan het CIZ hoeft worden gevraagd;*
- *er duidelijke werkafspraken en contacten zijn tussen het Wmo front-office en andere in de gemeente werkzame advies en informatiepunten;*
- *er duidelijkheid is of de werkzaamheden van het Wmo frontoffice moeten worden verbreed.*

het Wmo loket verbeeld.....

Hoofdstuk 5 : Hoe maken we een succes van de Wmo ?

Algemeen

Om een succes te maken van de Wmo zijn een aantal factoren van cruciaal belang :

- de bereidheid van personen om zo zelfstandig mogelijk te functioneren binnen de samenleving en betrokken te zijn bij de lokale samenleving;
- de bereidheid van personen en instellingen om over de grenzen van de eigen omgeving heen te kijken en samen te willen werken;
- een (lokale) overheid die de regietaak op zich neemt om van de Wmo een succes te maken;
- een (lokale) overheid die bereid is middelen beschikbaar te stellen voor de Wmo.

De eerste twee factoren van het bovenstaande rijtje, heeft de gemeente Zeist niet in eigen hand. Wel kan ze burgers en instellingen stimuleren om deze route op te gaan van zelfstandigheid, zorg en betrokkenheid voor de lokale samenleving. Het ontwikkelen van een goed burgerschap bij de burgers van Zeist is hierbij essentieel.

Hier komt al vrij snel de derde van de bovenstaande succesfactoren om de hoek kijken : een lokale overheid die haar regietaak serieus neemt en personen en instellingen met elkaar verbindt. De gemeente Zeist is ambitieus in de wijze waarop interactie met de bevolking wordt georganiseerd. Dit geldt ook voor het invoeringstraject van de Wmo. Bewust worden er momenten gecreëerd waarbij instellingen en burgers met elkaar om de tafel zitten om met elkaar in gesprek te raken over de Wmo. De werkconferenties die in het voorjaar van 2007 zijn georganiseerd zijn daar voorbeelden van. Zeist wil deze ingeslagen weg blijven bewandelen. In het najaar van 2007 zullen met name rond het thema vrijwilligers en mantelzorgers bijeenkomsten worden georganiseerd. Hiermee wordt verder vorm gegeven aan het ondersteuningsbeleid voor vrijwilligers en mantelzorgers.

Aan de regietaak van de gemeente Zeist in het kader van de Wmo wordt verder vormgegeven door deelprogramma's die in aansluiting op deze kadernota zullen worden ontwikkeld. Hierin worden themagewijs de beleidslijnen uit deze kadernota verder uitgediept en in acties omgezet.

Naast regie zijn financiële middelen cruciaal voor het slagen van de Wmo. In het volgende hoofdstuk wordt hier verder op in gegaan.

Tenslotte zal een evaluatieplan voor het Wmo beleid worden geschreven waarin duidelijk wordt ingegaan hoe en wanneer we het Wmo beleid zullen evalueren.

Hoofdstuk 6 : Financiële middelen voor de Wmo

De financiële middelen voor de Wmo komen uit vijf bronnen :

1. het nieuwe aanvullende budget wat de rijksoverheid beschikbaar stelt aan iedere gemeente in Nederland voor de nieuwe taken die op hen afkomen : de huishoudelijke verzorging, de uitvoering van enkele subsidieregelingen etc.;
2. eigen bijdragen voor de Wmo van Wmo cliënten;
3. het budget wat iedere gemeente beschikbaar heeft voor de uitvoering van de oude WVG ;
4. het gemeentefonds waarin middelen zijn opgenomen voor welzijnstaken waaraan de gemeente ook voor de komst van de Wmo invulling gaf;
5. de egalisatiereserve Wmo.

Voor de gemeente Zeist betekent dit voor 2007 concreet het volgende :

Soort budget	Beschikbaar voor de Wmo
Aanvullend budget rijk	5.160.886
Eigen bijdragen Wmo cliënten	1.070.865
(oud) Wvg budget	2.902.348
Indicatiegelden CIZ/RIO	255.000
Totaal	9.389.099
Bedrag in gemeentefonds voor Wmo taken het gemeentefonds waarin middelen zijn opgenomen voor welzijnstaken waaraan de gemeente ook voor de komst van de Wmo invulling gaf;	Pm
Egalisatiereserve Wmo	529.570,--

Voor wat betreft het aanvullend budget van het rijk moet worden gerealiseerd dat ruim 77 procent van dit bedrag in principe wordt besteed aan voorzieningen in het kader van de huishoudelijke verzorging. Naar subsidieregelingen (zoals de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, diensten met wonen en zorg) gaat nog zo'n 8 procent . Voor het Besluit Bijdrage AWBZ gemeenten (de zogenaamde BBag-regeling) wordt 10 procent gereserveerd. Resteert verder nog een budget van 5 procent voor uitvoeringskosten (front- en backoffice van de Wmo). Dit laatste bedrag is niet voldoende om de kosten voor de uitvoering te dekken. De uitvoeringskosten zijn voor 2007 begroot op €664.100,--.

Het bedrag wat in bovenstaande tabel is opgenomen voor de eigen bijdragen is een raming. Niet bekend is wat hiervan wordt gerealiseerd : 2007 is immers het eerste jaar waarover we daadwerkelijk ervaringsgegevens tot onze beschikking gaan krijgen.

Het bedrag in het gemeentefonds wat is opgenomen voor Wmo taken is moeilijk in te schatten. Een en ander is afhankelijk van hoe breed of hoe smal je de Wmo interpreteert. Het afdelingsbudget van de afdeling MO bedraagt ruim 40 miljoen. Een groot gedeelte hiervan valt onder de Wmo. Ook taken die op andere afdelingen binnen de gemeente Zeist zijn ondergebracht kunnen onder de Wmo worden geschaard. Gedacht zou hierbij kunnen worden aan herstructurering van wijken, huisvestingsbeleid etc.

Als er geld uit het gemeentefonds beschikbaar moet worden gesteld voor de Wmo betekent dit dat prioriteiten moeten worden gesteld en keuzes gemaakt. De leuze “nieuw voor oud beleid” gaat dan op. Een alternatief is het beschikbaar stellen door de gemeenteraad van nieuwe middelen. In de inleiding van deze nota is reeds aangegeven dat er op terreinen nog deelnota's zullen worden gerealiseerd. Gedacht kan hierbij worden aan de deelnota mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerkbeleid en de deelnota jeugd- en jongerenbeleid. In deze deelnota's zal mogelijk voor nieuw beleid nieuwe middelen worden gevraagd aan de gemeenteraad. Aanvullende middelen die het rijk voor de Wmo ter beschikking stelt zullen voor de implementatie van het Wmo beleid worden gebruikt. Tenslotte kan eventueel een beroep worden gedaan op de zogenaamde egalisatiereserve Wmo. Hiernaar zijn positieve saldi van de oude WVG regeling overgeheveld.

Duidelijk is gezien bovenstaande, dat er niet vanuit mag worden gegaan dat met de Wmo het schip met goud binnen is komen zeilen. Eerst zal enkele jaren met de Wmo ervaring op moeten worden gedaan, om daadwerkelijk uitspraken te doen over de balans tussen inkomsten en uitgaven.

Wel kan de gemeente er sowieso voor zorgen dat de Wmo betaalbaar blijft door het (blijven) hanteren van de volgende uitgangspunten :

- eigen verantwoordelijkheid als insteek: In de Wmo wordt er in principe van uit gegaan dat iedereen zo zelfstandig mogelijk moet functioneren binnen de samenleving en ook een eigen verantwoordelijkheid heeft. Hierbij horen instrumenten als het heffen van een eigen bijdrage , toegangsbewaking tot Wmo voorzieningen (gedacht kan hierbij worden aan de indicering) opdat voorzieningen alleen terecht komen bij mensen die ze echt nodig hebben
- medeverantwoordelijkheid: gekeken moet worden bij aanvragen voor Wmo voorzieningen wat mantelzorgers , binnen redelijke grenzen, kunnen doen. Als eenen ander de draagkracht van de aanvrager en de mantelzorger te boven gaat komen de gemeentelijke voorzieningen in beeld. Wel voorzichtig moet worden omgegaan met het Zeister reservoir aan mantelzorgers. Mantelzorgers zijn een kostbaar goed: we moet dit reservoir als gemeente koesteren en waar nodig ondersteunen.
- aanboren alternatieve financieringsbronnen. Ook particuliere instellingen kunnen investeren in de Wmo. Een voorbeeld hiervan treft u bij paragraaf 2f van deze nota. Verder moeten waar mogelijk alternatieve financieringsmogelijkheden worden onderzocht bijvoorbeeld bij provincie, rijk maar ook bij de Europese gemeenschap.

Ook de volgende bepalingen die opgenomen zijn in de Wmo- verordening dragen er toe bij dat de Wmo betaalbaar blijft :

- algemene voorzieningen gaan voor individuele voorzieningen;
- verstrekken van de goedkoopst adequate voorziening;
- geen algemeen gebruikelijke voorzieningen verstrekken. Dit zijn voorzieningen die niet speciaal voor mensen met een handicap ontwikkeld zijn en gewoon in de handel verkrijgbaar zijn;
- waar mogelijk hergebruik van voorzieningen. Zeist beschikt over een (regionaal) depot van WVG voorzieningen zoals rolstoelen, scootmobielen etc..

Hoofdstuk 7: Overzicht Beleidsvoornemens Wmo 2008-2011

In dit hoofdstuk treft u een samenvatting aan van de in deze nota voorgestelde beleidsvoornemens

<i>Prestatieveld 1 : sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten</i>	
Onder leefbaarheid wordt verstaan het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemakdiensten	
Item	Tijdpad
Stimuleren coördinatiernetwerken en centrale aansturing	Permanent
Ontwikkelen leefbaarheidmonitor in 2008	2008
Ontwikkeling wijkvisies nieuwe stijl	Vanaf nu
Herijking subsidiering wijk en buurtverenigingen	2007-2008
Onderzoek naar uitbreiding aantal ontmoetingsplekken in de wijk	2007
Aantal wijkservicepunten verder uitbouwen	vanaf 2007
Blijven investeren in herstructureringswijken	Permanent
<i>Prestatieveld 2 : het ondersteunen van jongeren met problemen en ouders die ondersteuning nodig hebben bij de opvoeding</i>	
Het gaat hier om vijf functies : informatie en advies, signaleren van problemen, toegang tot hulpaanbod, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg	
Item	Tijdpad
Optimale ontwikkeling jeugd en jongeren	Permanent
Betere ondersteuning ouders bij opvoedingstaak	Permanent
Betere coördinatie tussen welzijns en zorginstellingen op dit terrein	Permanent
Vervlechting Centrum voor Jeugd en Gezin met bestaande lokale jeugdinstanties	2008
Uitbouwen positie jongerenloket	Permanent
Duidelijke positionering JOC Zeist	Permanent
<i>Deelnota Jeugd en jongerenbeleid</i>	<i>Tweede helft 2008</i>
<i>Prestatieveld 3 : het geven van informatie, advies, en cliëntondersteuning</i>	
Met geven van informatie en advies wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijk ondersteuning	
Onder cliëntondersteuning wordt verstaan ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem	

Item	Tijdpad
Duidelijkheid over dienstverlening	2008
70% WMO aanvragen afhandelen zonder CIZ advies	2011
Duidelijke werkafspraken tussen wmo frontoffice en andere informatiepunten	2008
Duidelijkheid over verbreding werkzaamheden WMO frontoffice	2008
<i>Prestatieveld 4 : Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers</i>	
<p>Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief een afhankelijk van de behoefte van de zorgbehoevende (definitie Mantelzorgorganisatie Mezzo)</p>	
item	Tijdpad
Blijven subsidiëren Lokaal Steunpunt Mantelzorg	Permanent
Overnemen activiteiten regionaal steunpunt door Lokaal Steunpunt Mantelzorg	Vanaf 2008
Investeren in respijtzorg en maatjesprojecten	Permanent
Onderzoek naar nieuwe landelijke initiatieven	Permanent
Financiële ondersteuning mantelzorgers via rijksregeling	Permanent
Stimuleren en ondersteunen aantal jonge mantelzorgers en vrijwilligers in Zeist	Vanaf 2007
70% mantelzorgers krijgen ondersteuning	2011
Realiseren themabijeenkomsten voor vrijwilligersorganisaties	Vanaf najaar 2007
Extra aandacht voor samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties in Zeist	Permanent
<i>Deelnota Vrijwilligers- en mantelzorgbeleid</i>	<i>Voorjaar 2008</i>
<i>Prestatieveld 5 :</i>	
<i>het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem</i>	
item	Tijdpad
Ontwikkeling projecten op gebied van bestrijden eenzaamheid ouderen	Vanaf 2008
Extra aandacht voor ontwikkeling intergenerationele projecten	Vanaf 2008
Continuering subsidiering gehandicaptenorganisaties	Permanent

Prestatieveld 6 :	
<i>het verlenen van voorzieningen aan mensen met beperkingen</i>	
Het gaat hier om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast.	
item	Tijdpad
Uitvoeren klanttevredenheidsonderzoeken	tweejaarlijks
Evaluering dienstverlening front en backoffice tweejaarlijks	Tweejaarlijks
Prestatieveld 7, 8 en 9	
<p>1. maatschappelijke opvang en het advies en steunpunt voor huiselijk geweld Het gaat hier om activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving</p> <p>2. de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) Hieronder wordt verstaan : het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de OGGZ, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crises of dreiging van crises bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de OGGZ</p> <p>3. ambulante verslavingszorg Het gaat hier om activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.</p>	
item	Tijdpad
Creëren Tussenvoorziening voor dak- en thuislozen	2011
Meer preventieprojecten op maat	Vanaf 2008
Extra aandacht voor projecten op gebied binge drinken bij jongeren en medicijngebruik bij senioren	„
Verdere uitbouw MSS netwerk	„
Continueren subsidie maatjesprojecten	„
Deelname aan OGGZ meldpunt Midden- Nederland	„
Streven naar ketenzorg	Permanent
Continuering deelname Zeist aan regionaal Steunpunt Huiselijk Geweld en onderzoeken van de mogelijkheid van een casusoverleg huiselijk geweld	Permanent/ Voorjaar 2008

Algemeen :	
item	tijdpad
Schrijven van een evaluatieplan voor het Wmo beleid	Zomer 2008

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OVERZICHT ONDERDELEN WELZIJNSWET

De Welzijnswet bevatte de volgende onderwerpen :

- welzijn jeugd;
- kinderopvang;
- maatschappelijke dienstverlening;
- maatschappelijke opvang (oa sociale pensions en vrouwenopvang);
- verslavingsbeleid;
- emancipatie ;
- sport;
- welzijn ouderen;
- welzijn gehandicapten;
- welzijn etnische minderheden;
- dienstverlening slachtoffers tweede wereldoorlog;
- activiteiten rond viering bevrijding, voorlichting over tweede wereldoorlog.

BIJLAGE 2 : KADERSTELLING Wmo (raad september 2005)

De specifieke uitgangspunten WMO zijn op dit moment samen te brengen onder een zestal punten te weten:

1. Regie van de gemeente.

De invoering van de WMO is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Om deze taak zo doelmatig mogelijk uit te voeren werkt Zeist samen met de regio. Dit laat onverlet dat er lokale beleidsruimte is.

2. Eén-loket gedachte

Bij de invoering van de WMO staat zorgvuldigheid en simpelheid voorop.

De gemeente hanteert voor de WMO een frontoffice, te weten Triade. Aanvragen dienen via dit centrale loket te worden ingediend. Gestreefd wordt om ook op wijkniveau WMO aanvragen in te kunnen dienen (welke vervolgens naar het centrale loket worden doorgesluisd).

3. WMO voorzieningen: kwaliteit en diversiteit

De bewaking van de kwaliteit staat centraal:

- Zorgaanbieders moeten voldoen aan bepaalde kwaliteitscriteria
- Klanttevredenheidsonderzoeken worden gebruikt als instrument bij kwaliteitsbewaking

De cliënt zal voor wat betreft de huishoudelijke verzorging de keuze krijgen uit meerdere zorgaanbieders.

De reden hiervoor is het bieden van keuzevrijheid. De cliënt moet tussen meerdere zorgaanbieders kunnen kiezen met verschillende profielen (o.a. op levensbeschouwelijke basis)

Tevens wordt de cliënt in staat gesteld om te kiezen voor een Persoons Gebonden Budget (PGB) bij huishoudelijke verzorging en voormalige WVG-voorzieningen (excl. Woningaanpassingen), waarbij de cliënt de eigen regie houdt.

De cliënt kan kiezen bij de WMO-voorzieningen uit een gelimiteerd pakket. Daarnaast is er in voorkomende gevallen de mogelijkheid van zorg danwel aanbod op maat.

4. Eigen bijdrage

Voor de WMO zullen eigen bijdragen worden geïnd. Deze inning zal door één instantie worden uitgevoerd. De inning is gebonden aan een plafond : het anti-cumulatie principe (voorkomen opeenstapeling eigen bijdragen voor diverse voorzieningen) wordt hierbij gehanteerd.

De eigen bijdrage wordt inkomensafhankelijk geheven. Hierbij is het uitgangspunt dat de eigen bijdragen gehandhaafd blijven op het huidige niveau van de AWBZ en de WVG. Na een jaar moet specifiek op dit punt worden geëvalueerd of de eigen bijdrageregeling bijgesteld moet worden naar boven of beneden. Dit moet worden gerelateerd aan het totale WMO budget wat de gemeente Zeist te besteden heeft.

5. *Cliëntenvertegenwoordiging*

WMO cliënten zullen worden betrokken bij de in- en uitvoering van de WMO. Dit gebeurt via een verbreding van het reeds bestaande Zorg Consumenten Overleg. Van gecontracteerde zorgaanbieders wordt verwacht dat zij cliëntenraden instellen.

6. *Positie mantelzorger*

De positie van de mantelzorger is kwetsbaar. Daarom zal door de gemeente faciliteiten worden geboden ter ondersteuning van mantelzorgers, door middel van ondersteuning van het plaatselijke Steunpunt Mantelzorg.

Bij indicatiestelling zal voor de afbakening tussen professionele zorg en mantelzorgers worden uitgegaan van het “protocol gebruikelijke zorg”, zoals dat momenteel door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) voor AWBZ voorzieningen wordt gehanteerd.

Hierin wordt uitgegaan van het verlenen van mantelzorg door huisgenoten. Buiten het huis mag niet zondermeer worden uitgegaan van mantelzorg.

7. *Indicatiestelling*

Om indicatiestelling zo simpel mogelijk te maken wordt uitgegaan van zoveel mogelijk toepassing van mandaatconstructies via zorgaanbieders. De indicering dient objectief te gebeuren, vooralsnog volgens reeds bestaande protocollen van het Centraal Indicatieorgaan Zorg. De indiceringscriteria worden gehanteerd zoals het CIZ ze heeft geformuleerd voor huidige AWBZ functies.

BIJLAGE 3 : Literatuurlijst

1. **Beleidsaanzet Wmo 2007 gemeente Zeist**, een inventariserend overzicht tbv de beleidsnota Wmo 2008-2011, november 2006
2. **Blijvend in balans**, een toekomstverkenning van informele zorg, SCP Den Haag juni 2007
3. **Buurt en wijkvergelijking 2006** gemeente Zeist, F.J. Schellen, april 2007
4. **De prijs van immigratie** : door grote verschillen kruipen mensen in hun schulp, Robert Putnam, NRC 30-06-2007 , pag. 15
5. **Een bloeiende Civil Society**, VNG oktober 2006
6. **Facts en Trends mantelzorg in Nederland**, Mezzo, 2006
7. **GGZ in Tabellen 2006**, Trimbosinstituut juni 2007
8. **Inhoud steunt de beweging**, drie scenario's voor het lokale debat over de Wmo, Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, Amsterdam 2006
9. **Jaarbericht Drugsmonitor 2006**, Trimbosinstituut, mei 2007
10. **Lokale resultaten Senioren in Beeld**, GGD Midden-Nederland, Zeist 2007
11. **Nieuwe arrangementen in Zeist**, Stade Advies januari 2007-07-03
12. **Rapportage ouderen 2006**, veranderingen in de leefsituatie en levensloop, red. A.H. de Boer, SCP, Den Haag 2006
13. **Scoren door Samenspel**, een kader voor Lokaal Sociaal Beleid, Zeist 2004
14. **Toekomstverkenning vrijwillige inzet 2015**, SCP Den Haag juni 2007
15. **Zeist, vandaag over morgen**, een ontwikkelingsplan, Zeist 2004

Bijlage 4 : Afkortingenlijst

ADL:	Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen
AWBZ:	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
Bbag	Besluit Bijdrage AWBZ Gemeenten
CIZ:	Centraal Indicatieorgaan Zorg
GPPZ :	Gehandicapten en Patiënten Platform Zeist
JOC	Jeugd en Ouders Central Zeist
LSB	Lokaal Sociaal Beleid
MO:	Maatschappelijke Ontwikkeling
MSS	Maatschappelijk Steun Systeem Zeist
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg
PGB	Persoons Gebonden Budget
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
SVB	Sociale Verzekerings Bank
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
WVG	Wet Voorziening Gehandicapten
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
ZCO	Zorg Consumenten Overleg

BIJLAGE 5 : BEGRIPPENLIJST

AWBZ :

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten verzekert iedere Nederlander tegen “onverzekerbare risico’s” .zoals het bekostigen van langdurige chronische zorg. De AWBZ vergoedt medische kosten die ziekenfondsverzekeringen of particuliere ziektekostenverzekeringen niet vergoeden. Onderzoek en preventieve maatregelen worden ook betaald uit de AWBZ.

Civil Society

Civil Society is een systeem van verbanden waar mensen vrijwillig deel van uitmaken. De verbanden in een civil society vallen buiten de sfeer van “gevestigde verbanden” zoals de overheid, de markt en de verbanden van familie en vrienden. De civil society gaat uit van betrokkenheid van burgers bij de publieke zaak, vergroting van maatschappelijk zelfbestuur, minder overheidsbemoeienis, beperking van commerciële invloeden en versterking van gemeenschapszin en tolerantie.

Compensatiebeginsel

Het compensatiebeginsel geeft gemeenten de opdracht voorzieningen te treffen ter compensatie van de beperkingen die hun burgers ondervinden in zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Deze voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning stellen burgers in staat om:

A een huishouden te voeren

B zich te verplaatsen in en om de woning

C Zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel

D Medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Indicatie in de AWBZ of de Wmo

De eerste organisatie die een client tegenkomt als hij AWBZ of Wmo zorg nodig heeft, is het indicatieorgaan. Indicatiestellers beoordelen objectief en onafhankelijk of iemand recht heeft op een AWBZ- of Wmo voorziening. De indicatiesteller brengt in kaart wat iemands aandoening, beperking of gebrek is. Het indicatiebesluit wordt geformuleerd in functies (aard van de voorziening) en klassen (hoe lang en hoe vaak iemand zorg nodig heeft). Het Centrum Indicatiestelling Zorg (voorheen RIO) is verantwoordelijk voor de indicatiestelling binnen de AWBZ of de Wmo.

Intramurale instellingen

Verblijfsinstellingen waar clienten dag en nacht wonen omdat ze intensieve verzorging, begeleiding of verpleging nodig hebben. Er is een indicatie “verblijf” voor nodig om in een

intramurale instelling te wonen. In AWBZ termen : instellingen die zorg leveren in combinatie met de functie verblijf.

Mantelzorg

Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief en afhankelijk van de behoefte van de zorgbehoevende .

OGGZ

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg omvat alle activiteiten op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg, die worden uitgevoerd buiten een vrijwillige, individuele hulpvraag.

WVG

De Wet voorzieningen gehandicapten regelt de verstrekking door gemeenten van rolstoelen, woon en vervoersvoorzieningen aan mensen met een beperking. Deze wet is per 1 januari 2007 opgegaan in de Wmo.

BIJLAGE 6 : TAKEN Wmo loket Triade

Triade is het Loket voor wonen, welzijn en zorg. Bij Triade kunnen personen terecht met vragen over :

Wonen :

- inschrijven
- woningaanpassing
- seniorenwoning
- aanleunwoning/tussenvoorziening
- urgentieverlening
- woningruil
- huurtoeslag

Welzijn :

- Maatschappelijk werk
- hulpmiddelen
- maaltijden
- vervoer
- alarmering
- cursussen
- recreatieve activiteiten

Zorg :

- Huishoudelijke verzorging
- Verpleging
- Persoonlijke verzorging
- Ondersteunende begeleiding
- activerende begeleiding
- behandeling
- verblijf

Triade is een informatieloket voor de inwoners van de gemeente Zeist. U kunt bij Triade terecht voor informatie, advies en aanvragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Bij Triade kunt u ook terecht voor het aanvragen van Wmo voorzieningen zoals huishoudelijke hulp, vervoersvoorzieningen, scootmobielen en woningaanpassingen.

Triade wijst u de weg naar een oplossing. De medewerkers van Triade weten veel van de sociale voorzieningen in de gemeente Zeist. Zij helpen u persoonlijk aan de balie, via de telefoon of beantwoorden uw brieven en E-mailberichten.

